

Prifysgol
Aberystwyth
University

Llyfryn Incwm Fferm Cymru
Canlyniadau 2009/10

Sefydliad y Gwyddorau Biolegol, Amgylcheddol a Gweldig

Prifysgol Aberystwyth

Gogerddan

Aberystwyth

Ceredigion SY23 3EB

Ffôn: 01970 622253

E-bost: farmsurv@aber.ac.uk

<http://www.aber.ac.uk/en/ibers/enterprise-kt/fbs/>

Rhagair

Bu Prifysgol Aberystwyth yn gysylltiedig ag astudiaethau'r tir ers 1878, ac mae ganddi hanes hir a rhagorol ym myd dysgu ac ymchwil. Ers dros ddeng mlynedd a thrigain mae'r Arolwg o Fusnes Fferm (FBS) wedi ei gwblhau gan Brifysgol Aberystwyth (PA). Cydnabyddir yr FBS fel yr arolwg mwyaf awdurdodol o safbwynt sefyllfa ariannol a pherfformiad economeg ffermydd ac mae'r canlyniadau yn cyflawni dau bwrpas. Yn gyntaf, maent yn darparu gwybodaeth ynglŷn â sefyllfa economaidd bresennol y ddiwydiant ar gyfer y rhai hynny sy'n creu polisiau. Ac yn ail, maent yn darparu gwybodaeth gymharol ar gyfer asesu perfformiad ffermydd unigol.

Mae'r llyfryn hwn yn seiliedig ar yr FBS llawn sy'n cynnwys gwybodaeth a gasglwyd ar dros 550 o ffermydd Cymru a ddewiswyd ar hap. Bwriad y llyfryn yw darparu teclyn meincnodi sy'n hawdd ei ddefnyddio i ffermwyr ac mae'n cynnwys y wybodaeth ariannol a ffisegol ddiweddaraf am y prif fathau o ffermydd yng Nghymru. Mae'r canlyniadau a ddangosir yn groes i rai agweddau o fethodoleg yr FBS a'r ffordd o gyflwyno canlyniadau, er enghraifft, mae mewnbynnau tybiannol megis gwerth rhentu ar gyfer ffermydd ym meddiant y perchennog a llafur di-dâl wedi cael eu cymryd allan tra bo taliadau cyllid wedi cael eu cynnwys, er mwyn i'r ffigurau hyn gynrychioli costau gwirioneddol. Mae'r llyfryn hwn yn dangos llafur di-dâl i ddibenion cyfeirio yn unig ac hefyd mae ond yn cynnwys rhai mathau o ffermydd. Ar gyfer dadansoddiad cynhwysfawr ac ar gyfer ddadansoddi tueddiadau blwyddyn ar flwyddyn ar incwm, cyfeiriwch at y canlyniadau llawn a gyhoeddwyd yn adroddiad blynyddol 'Arolwg Busnes Ffermydd yng Nghymru: Canlyniadau Ystadegol' (ar gael ar-lein).

Mae'r FBS yn ddiolchgar i'r llu o ffermwyr, ar hyd a lled Cymru, a fu'n ddigon caredig i ddarparu'r wybodaeth fusnes manwl yma, hefyd Llywodraeth Cynulliad Cymru sy'n ariannu'r Arolwg, a Cyswllt Ffermio am noddi'r llyfryn hwn.

**Yr Arolwg o Fusnes Fferm
Sefydliad y Gwyddorau Biolegol,
Amgylcheddol a Gweldig (IBERS)**

Cyflwyniad

Mae proffidioldeb yn ganolog i unrhyw fusnes fferm, er y bydd gan ffermwyr lawer o amcanion busnes a phersonol eraill. Mae'r amrywiaeth o ran perfformiad ac elw a welir yn y llyfryn hwn yn dangos yn eglur ehangder y newidiadau posib. Drwy gymharu neu 'feincnodi' perfformiad fferm, gellir adnabod cryfderau posib a manau gwan y busnes. Dylai pob cynhyrchwr fod yn ymwybodol o'i gostau cynhyrchu ei hun a sut y maent yn cymharu â chostau ffermwyr eraill.

Mae'r canlyniadau yn y llyfryn wedi eu gosod allan fel a ganlyn gan ddangos data ar gyfer y busnesau sy'n perfformio'n ganolog a'r rhai hynny sydd yn y traean uchaf:

1. Data Fferm Gyfan (Tudalennau 5 – 16)

Yn yr adran data fferm gyfan ceir cyfrifon elw a cholled a mantolen gryno ar gyfer chwe gwahanol fath o fferm. Dengys y canlyniadau gyfartaledd elw neu golled y ffermydd hyn ynghyd â'r cyfartaledd fesul hectar. Dangosir hefyd faint a graddfa stocio'r ffermydd ynghyd â dangosyddion perfformiad allweddol, perthnasol eraill.

2. Data Elw Bras (Tudalennau 17 – 20)

Yn y llyfryn ceir data ar gyfer wyth gwahanol fenter fferm. Mae elw bras yn cymharu incwm gyda chostau uniongyrchol cynhyrchu. Mae angen cryn ofal wrth ddefnyddio elw bras gan nad yw costau anuniongyrchol (sefydlog) y cynhyrchu yn cael eu hystyried.

3. Data Costau Cynhyrchu (Tudalennau 21 – 22)

Yn y llyfryn ceir costau cynhyrchu ar gyfer pedwar allbwn amaethyddol. Ystyrir cyfanswm cost cynhyrchu fesul uned. Trwy ystyried y costau uniongyrchol ac anuniongyrchol (a ddyfernir fesul uned da byw) mae cynhyrchwr mewn gwell lle i ystyried pa mor gystadleuol ac effeithiol yw'r fenter.

DIFFINIADAU O DERMINOLEG A NODIADAU EGLURHAOL

Hectarau effeithiol (Eff/ha) Golyga arwynebedd y fferm gyfan ar ôl tynnu arwynebedd ffyrdd, coetiroedd, tir diffaith ac adeiladau ac ar ôl ystyried porfa bras yn ôl ei arwynebedd cyfwerth o dir pori da.

Cynllun y Taliad Sengl Disodlwyd holl gymorthdaliadau a oedd yn gyswllt â chynhyrchiant gyda Chynllun y Taliad Sengl fel rhan o ailstrwythuro'r polisi amaethyddol cyffredin (CAP).

Mathau o Ffermydd

Mynydd Yn yr Ardal Dan Anfantis Fawr yn bennaf.

Ucheldir Yn yr Ardal Dan Anfantis yn bennaf.

Llawr Gwlad Y tu allan i'r Ardal Llai Ffatriol yn bennaf.

Data Fferm Gyfan

Penderfynu data fferm gyfan Caiff y data ar gyfer y traean uchaf o gynhyrchwyr ei benderfynu yn ôl elw ar ôl rhent a chyllid fesul hectar effeithiol.

Cymorthdaliadau anuniongyrchol Cymorthdaliadau na gafwyd eu dadgyplu e.e. cynllun Organig, Tir Gofal a ESA. Mae'n cynnwys Tir Mynydd ar ffermydd llawr gwlad a godro os yn berthnasol.

Costau cnydau eraill Yn cynnwys holl gostau porthiant a chnydau eraill e.e. hadau, chwystrellion, lapio a chortyn ond nid gwrtaith a chontractio.

Contractio penodedig Contractio y gellir ei gysylltu â mentrau penodedig e.e. combeinio, cneifio a gwasgaru slyri.

Costau fferm cyffredinol Mae costau fferm cyffredinol yn cynnwys trydan, ffôn, trwyddedau, yswiriant, ffioedd proffesiynol a thanysgrifiadau.

Incwm amrywiol Yn cynnwys contractio, rhent bythynod, taliadau fforddfraint, ac unrhyw incwm amrywiol arall. Yn cynnwys elw o unrhyw fentrau arall sydd ddim yn arddangos.

Cyfran o'r fferm a berchnogir Gwerth Net wedi ei fynegi fel canran o'r asedau cyfan.

Cyfradd Stocio (glu/adj. forage ha) Unedau pori da byw fesul hectar o dir porthiant wedi'i gymhwysu.

Unedau Da Byw (LU) ac Unedau Pori Da Byw (GLU) Cyfnewidir niferoedd da byw yn unedau da byw ar sail amcangyfrif o anghenion ynni, er mwyn cyfrifo cyfanswm stocio'r da byw sy'n pori ar y fferm.

Buchod godro – allbwn arall Allbwn net o werthu/brynu gwartheg a lloi. Hefyd yn cynnwys newid mewn gwerth.

<i>Llafur taledig</i>	Cyfanswm y llafur a dalwyd yn cynnwys llafur achlysurol, rhan amser a llawn amser.
<i>Llafur di-dâl (heb gynnwys ffermwr a'i briod)</i>	Llafur di-dâl neu lafur a dderbynnir am daliad sydd yn llai na'r hyn a delir fel arfer am y gwasanaeth. Ni chaiff llafur di-dâl ei gynnwys yn yr elw ar ôl rhent a chyllid.
<i>Costau tir</i>	Yn cynnwys costau'n berthnasol i atgyweirio adeiladau ac adnoddau tir e.e. gwrychoedd, ffensio, walio, ffosydd a chlwydi. Hefyd yn cynnwys costau dŵr.
<i>Cyllid</i>	Yn cynnwys costau banc, taliadau llog ac unrhyw log prydlesu/hur-bryniant. Dim yn cynnwys ad-daliadau cyfalaf.
<i>Data Elw Bras</i>	Y pen ar sail y fuches / ddiadell. Dangosir i'r mentrau penodol drwy dynnu'r costau uniongyrchol (amrywiol) o'r allbwn perthnasol.
<i>Costau da byw eraill</i>	Mae costau da byw eraill yn cynnwys prynu deunyddiau megis gwellt, comisiwn gwerthu a chostau penodol eraill y mentrau da byw.
<i>Porthiant a chostau porthiant</i>	Yn cynnwys costau eraill i borthiant, gwrtaith contractio porthiant a chostau tir pori tymhorol.
<i>Data Costau Cynhyrchu</i>	Rhannu costau amrywiol a sefydlog gyda'r cilogram o gig (mewn pwysau byw) neu litr o laeth a gynhyrchir. Penodi'r costau sefydlog ar unedau pori da byw ar ôl i'r cyfran o unrhyw dir â'r a/neu incwm amrywiol gael ei ddi-ddynnu. Yn drefnedig drwy elw net.
<i>Adnewyddu buches/diadell</i>	Newid yng ngwerth da byw magu, wedi ystyried gwerthiant anifeiliaid a phryniant anifeiliaid magu.
<i>Pŵer a pheiriannau</i>	Yn cynnwys atgyweirio peirianwaith, tanwydd, contractio arall a dibrisio peiriannau.
<i>Adeiladau</i>	Costau tir a dibrisiad adeiladau.
<i>Elw net</i>	Allbwn ar ôl cyfanswm costau/mewnbwn i fentrau penodol.

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 125

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Gwartheg cig eidion	35083	284	352
Defaid	39811	322	452
Cnydau a phorthiant	1827	15	26
Taliad Sengl	37689	305	365
Tir Mynydd	4382	35	41
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	5414	44	65
Incwm amrywiol	4510	37	54
CYFANSWM ALLBYNNAU	128716	1042	1355
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	16010	130	140
Costau tir pori tymhorol	5432	44	57
Milfeddygol a meddyginiaethau	4626	37	44
Costau da byw eraill	6450	52	63
Gwrteithiau	7681	62	74
Costau cnydau eraill	1680	14	20
Contractio penodedig	3506	28	35
CYF. COSTAU NEWIDIOL	45385	367	433
Llafur y telir amdano	4074	33	26
Contractio arall a llogi peiriannau	704	6	7
Tanwydd a thrwsio	9076	73	78
Dibrisiant peiriannau	10078	82	97
Costau ffermio cyffredinol	8350	68	82
Costau tir	3597	29	36
Dibrisiant adeiladau	2813	23	28
CYF. COSTAU SEFYDLOG	38692	314	354
CYFANSWM MEWNBYNNAU	84077	681	787
ELW CYN RHENT A CHYLLID	44639	361	568
Rhent	2524	20	20
Cyllid	3223	26	20
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	38892	315	528
Llafur di-dâl	5664	46	63

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	62	8	55
CYFANSWM ASED AU	932062	281745	836208
CYFANSWM DYLEDION ALLANOL	59890	13267	77896
GWERTH NET	872172	268478	758312
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	94	95	91

DATA FFISEGOL	Pob fferm Traean uchaf	
ARWYNEBEDD TIR	Hectarau	Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	109.59	97.27
Ydau a chnydau eraill	1.20	1.41
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	42.42	56.27
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	153.21	154.95
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	123.56	111.46

DA BYW	Pob fferm Traean uchaf	
	nifer	nifer
Buchod sugno	46	44
Gwartheg eraill	91	90
Defaid magu	628	715
Defaid eraill	435	520

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm Traean uchaf	
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.22	1.26
Gwerthiant ŵyn parod (nifer y famog)	0.92	0.96
Gwerthiant ŵyn parod (£ y oen)	59.80	60.50
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.88	0.90
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	896	964
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	705	780
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.08	1.20

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 120

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Gwartheg cig eidion	12142	82	139
Defaid	46490	316	497
Cnydau a phorthiant	985	7	6
Taliad Sengl	37017	251	333
Tir Mynydd	5689	39	43
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	8238	56	72
Incwm amrywiol	3767	26	41
CYFANSWM ALLBYNNAU	114328	777	1131
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	11983	81	110
Costau tir pori tymhorol	4880	33	40
Milfeddygol a meddyginiaethau	3690	25	38
Costau da byw eraill	4458	30	43
Gwrteithiau	5312	36	52
Costau cnydau eraill	1099	7	13
Contractio penodedig	2385	16	22
CYF. COSTAU NEWIDIOL	33807	228	318
Llafur y telir amdano	2994	20	19
Contractio arall a llogi peiriannau	479	3	5
Tanwydd a thrwsio	8074	55	72
Dibrisiant peiriannau	8701	59	69
Costau ffermio cyffredinol	7725	52	65
Costau tir	2624	18	26
Dibrisiant adeiladau	2362	16	17
CYF. COSTAU SEFYDLOG	32959	223	273
CYFANSWM MEWNBYNNAU	66766	451	591
ELW CYN RHENT A CHYLLID	47562	326	540
Rhent	3071	21	23
Cyllid	2834	19	16
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	41657	286	501
Llafur di-dâl	4707	32	45

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	58	11	51
CYFANSWM ASEDAU	914073	200377	660496
CYFANSWM DYLEDION ALLANOL	63804	32463	64244
GWERTH NET	850269	167914	596252
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	93	84	90

DATA FFISEGOL	Pob fferm	Traean uchaf
ARWYNEBEDD TIR	Hectarau	Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	122.08	98.35
Ydau a chnydau eraill	0.35	0.32
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	87.42	31.09
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	209.85	129.76
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	147.35	107.49

DA BYW	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
Buchod sugno	16	19
Gwartheg eraill	31	35
Defaid magu	982	896
Defaid eraill	618	555

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.06	1.19
Gwerthiant ŵyn parod (nifer y famog)	0.82	0.90
Gwerthiant ŵyn parod (£ y oen)	53.03	56.60
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.88	0.92
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	924	873
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	662	672
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	0.77	0.96

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 95

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm Traean uchaf £/eff.ha.	£/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Gwartheg cig eidion	35790	319	443
Defaid	37311	333	435
Cnydau a phorthiant	4159	37	46
Taliad Sengl	32128	287	363
Tir Mynydd	2591	23	23
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	4224	38	39
Incwm amrywiol	6232	56	115
CYFANSWM ALLBYNNAU	122435	1093	1464
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	13126	117	169
Costau tir pori tymhorol	3116	28	41
Milfeddygol a meddyginiaethau	4106	37	38
Costau da byw eraill	5592	50	59
Gwrteithiau	7688	69	82
Costau cnydau eraill	2045	18	22
Contractio penodedig	4619	41	47
CYF. COSTAU NEWIDIOL	40292	360	458
Llafur y telir amdano	3637	32	37
Contractio arall a llogi peiriannau	1038	9	7
Tanwydd a thrwsio	9768	87	111
Dibrisiant peiriannau	9614	86	89
Costau ffermio cyffredinol	8621	77	86
Costau tir	3879	35	41
Dibrisiant adeiladau	2780	25	29
CYF. COSTAU SEFYDLOG	39337	351	400
CYFANSWM MEWNBYNNAU	79629	711	858
ELW CYN RHENT A CHYLLID	42806	382	606
Rhent	3762	34	32
Cyllid	2323	21	15
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	36721	327	559
Llafur di-dâl	4872	43	59

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	46	8	41
CYFANSWM ASED AU	850976	173728	845442
CYF. DYLEDION ALLANOL	44287	14259	65651
GWERTH NET	806689	159469	779791
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	95	92	92

DATA FFISEGOL	Pob fferm Traean uchaf	
ARWYNEBEDD TIR	Hectarau	Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	106.33	108.94
Ydau a chnydau eraill	2.77	3.97
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	9.49	11.83
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	118.59	124.74
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	112.11	116.76

DA BYW	Pob fferm Traean uchaf	
	nifer	nifer
Buchod sugno	35	35
Gwartheg eraill	91	127
Defaid magu	511	568
Defaid eraill	371	419

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm Traean uchaf	
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.32	1.45
Gwerthiant ŵyn parod (nifer y famog)	1.23	1.36
Gwerthiant ŵyn parod (£ y oen)	64.88	71.49
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.89	0.94
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	923	940
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	674	718
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.13	1.26

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 52

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Gwartheg cig eidion	37739	411	629
Defaid	26688	291	378
Cnydau a phorthiant	8801	96	61
Taliad Sengl	27204	296	324
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	2990	33	47
Incwm amrywiol	6497	71	149
CYFANSWM ALLBYNNAU	109919	1198	1588
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	10899	119	160
Costau tir pori tymhorol	1697	18	31
Milfeddygol a meddyginiaethau	2442	27	35
Costau da byw eraill	5162	56	82
Gwrteithiau	6837	74	67
Costau cnydau eraill	3067	33	36
Contractio penodedig	3842	42	46
CYF. COSTAU NEWIDIOL	33946	369	457
Llafur y telir amdano	1821	20	17
Contractio arall a llogi peiriannau	954	10	7
Tanwydd a thrwsio	7950	87	89
Dibrisiant peiriannau	9395	102	109
Costau ffermio cyffredinol	8597	94	98
Costau tir	2842	31	24
Dibrisiant adeiladau	2225	24	30
CYF. COSTAU SEFYDLOG	33784	368	374
CYFANSWM MEWNBYNNAU	67730	737	831
ELW CYN RHENT A CHYLLID			
Rhent	4483	49	39
Cyllid	1746	19	15
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	35960	393	703
Llafur di-dâl	4001	44	57

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	23	8	21
CYFANSWM ASEDAU	706118	239709	860865
CYF. DYLEDION ALLANOL	24814	29563	42610
GWERTH NET	681304	210146	818255
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	96	88	95

DATA FFISEGOL	Pob fferm	Traean uchaf
ARWYNEBEDD TIR	Hectarau	Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	83.23	74.82
Ydau a chnydau eraill	6.31	5.72
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	6.33	3.98
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	95.87	84.52
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	91.85	81.90

DA BYW	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
Buchod sugno	23	23
Gwartheg eraill	110	126
Defaid magu	330	283
Defaid eraill	271	282

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.41	1.45
Gwerthiant ŵyn parod (nifer y famog)	1.45	1.42
Gwerthiant ŵyn parod (£ y oen)	69.59	71.33
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.88	0.89
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	930	980
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	676	722
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.32	1.45

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 66

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Buchod godro - llaeth	156172	1650	2187
- allbwn arall	1149	12	69
Gwartheg eraill	34519	365	552
Defaid	10595	112	81
Cnydau a phorthiant	3021	32	26
Taliad Sengl	30286	320	397
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	2778	29	21
Incwm amrywiol	5059	53	129
CYFANSWM ALLBYNNAU	243579	2573	3462
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	59436	628	798
Costau tir pori tymhorol	7495	79	113
Milfeddygol a meddyginiaethau	7661	81	93
Costau da byw eraill	17440	184	233
Gwrteithiau	14420	152	185
Costau cnydau eraill	4005	42	38
Contractio penodedig	10787	114	98
CYF. COSTAU NEWIDIOL	121244	1280	1558
Llafur y telir amdano	9261	98	74
Contractio arall a llogi peiriannau	997	11	12
Tanwydd a thrwsio	13499	143	145
Dibrisiant peiriannau	14443	153	196
Costau ffermio cyffredinol	14451	153	171
Costau tir	5631	60	77
Dibrisiant adeiladau	7218	76	88
CYF. COSTAU SEFYDLOG	65500	694	763
CYFANSWM MEWNBYNNAU	186744	1974	2321
ELW CYN RHENT A CHYLLID			
Rhent	3681	39	23
Cyllid	6416	68	31
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	46738	492	1087
Llafur di-dâl	7541	80	121

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	37	2	27
CYFANSWM ASED AU	913009	-	766333
CYFANSWM DYLEDION ALLANOL	134045	-	176880
GWERTH NET	778964	-	589453
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	85	-	77

DATA FFISEGOL	Pob fferm Traean uchaf	
ARWYNEBEDD TIR	Hectarau	Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	89.55	75.92
Ydau a chnydau eraill	2.16	0.92
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	11.17	5.14
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	102.88	81.98
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	94.63	77.93

DA BYW	Pob fferm Traean uchaf	
	nifer	nifer
Buchod godro	108	112
Buchod sugno	2	4
Gwartheg eraill	114	127
Defaid magu	189	112
Defaid eraill	123	83

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm Traean uchaf	
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	6588	6992
Mantais dros ddwysfwyd (£ y fuwch)	1001	1086
Gwerthiant llaeth (£ y fuwch)	1420	1492
Pris llaeth (ceiniogau y litr)	21.99	21.79
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.82	2.05

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 55

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm Traean uchaf £/eff.ha.	£/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Buchod godro - llaeth	224352	2112	2803
- allbwn arall	4118	39	96
Gwartheg eraill	36007	339	418
Defaid	2387	22	7
Cnydau a phorthiant	5859	55	43
Taliad Sengl	35162	331	396
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	2616	25	33
Incwm amrywiol	4447	42	35
CYFANSWM ALLBYNNAU	314948	2965	3831
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	76154	717	846
Costau tir pori tymhorol	6225	59	67
Milfeddygol a meddyginiaethau	9702	91	95
Costau da byw eraill	20928	197	199
Gwrteithiau	14843	140	140
Costau cnydau eraill	7492	71	73
Contractio penodedig	16443	155	189
CYF. COSTAU NEWIDIOL	151787	1430	1609
Llafur y telir amdano	18810	177	162
Contractio arall a llogi peiriannau	1757	17	16
Tanwydd a thrwsio	17985	169	157
Dibrisiant peiriannau	15898	150	151
Costau ffermio cyffredinol	18807	177	189
Costau tir	5852	55	82
Dibrisiant adeiladau	7938	75	110
CYF. COSTAU SEFYDLOG	87047	820	867
CYFANSWM MEWNBYNNAU	238834	2250	2476
ELW CYN RHENT A CHYLLID			
Rhent	6024	57	49
Cyllid	10159	96	113
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	59931	562	1193
Llafur di-dâl	10324	97	161

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
MANTOLEN	£/fferm	£/fferm	£/fferm
Nifer o ffermydd	21	7	27
CYFANSWM ASED AU	1283523	257579	1163741
CYFANSWM DYLEDION ALLANOL	246891	33281	308034
GWERTH NET	1036632	224298	855707
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	81	87	74

DATA FFISEGOL	Pob fferm	Traean uchaf
ARWYNEBDD TIR	Hectarau	Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	99.63	98.66
Ydau a chnydau eraill	5.94	2.59
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	5.72	7.91
CYF. ARWYNEBDD (gwirioneddol)	111.29	109.16
CYF. ARWYNEBDD (effeithiol)	106.24	101.77

DA BYW	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
Buchod godro	144	164
Buchod sugno	0	0
Gwartheg eraill	130	141
Defaid magu	58	46
Defaid eraill	26	7

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	6773	7146
Mantais dros ddwysfwd (£ y fuwch)	1083	1266
Gwerthiant llaeth (£ y fuwch)	1530	1709
Pris llaeth (ceiniogau y litr)	23.00	24.37
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.96	2.21

ELW BRAS: DEFAID MYNYDD

	Pob diadell Traean uchaf	
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	223	74
Maint y ddiadell (i'r hwrdd)	753	591
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.14	1.35
ALLBWN Y FENTER	£ y famog	£ y famog
Gwerthiant ŵyn - stôr	2.70	1.25
- wedi'u pesgi	46.22	66.52
Gwerthiant defaid eraill	11.78	17.90
Gwerthiant gwllân	0.67	0.80
Amrywiol	0.16	0.16
Newid mewn gwerth	3.57	5.48
Pryniant defaid	-5.62	-8.33
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	59.48	83.78
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	11.36	13.00
Costau tir pori tymhorol	3.04	2.49
Milfeddygol a meddyginiaethau	3.82	4.53
Costau da byw eraill	3.87	4.88
Contractio penodedig	0.79	0.77
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	9.63	9.73
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	32.51	35.40
ELW BRAS	26.97	48.38

ELW BRAS: DEFAID UCHELDIR

	Pob diadell Traean uchaf	
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	81	27
Maint y ddiadell (i'r hwrdd)	512	552
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.34	1.58
ALLBWN Y FENTER	£ y famog	£ y famog
Gwerthiant ŵyn - stôr	1.62	0.95
- wedi'u pesgi	79.92	107.33
Gwerthiant defaid eraill	11.48	15.71
Gwerthiant gwllân	0.81	0.85
Amrywiol	0.01	0.03
Newid mewn gwerth	6.02	14.69
Pryniant defaid	-15.47	-25.15
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	84.39	114.41
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	13.67	15.23
Costau tir pori tymhorol	1.38	1.42
Milfeddygol a meddyginiaethau	4.49	5.27
Costau da byw eraill	5.29	6.14
Contractio penodedig	0.96	0.98
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	13.96	16.00
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	39.75	45.04
ELW BRAS	44.64	69.37

ELW BRAS: DEFAID LLAWR GWLAD

	Pob diadell Traean uchaf	
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	43	14
Maint y ddiadell (i'r hwrdd)	354	463
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.42	1.56
ALLBWN Y FENTER	£ y famog	£ y famog
Gwerthiant ŵyn - stôr	0.27	0.40
- wedi'u pesgi	86.93	103.04
Gwerthiant defaid eraill	11.15	13.36
Gwerthiant gwlan	0.85	0.82
Amrywiol	0.00	0.00
Newid mewn gwerth	5.53	10.21
Pryniant defaid	-15.35	-20.66
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	89.38	107.17
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	12.33	13.41
Costau tir pori tymhorol	1.18	0.74
Milfeddygol a meddyginiaethau	4.72	5.06
Costau da byw eraill	6.07	6.50
Contractio penodedig	1.23	0.81
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	12.82	10.33
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	38.35	36.85
ELW BRAS	51.03	70.32

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO LLAWR GWLAD

	Pob buches Traean uchaf	
Nifer o fuchesi yn y sampl	20	7
Maint y fuches (buchod magu)	50	36
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.91	0.98
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	862	925
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	735	699
ALLBWN Y FENTER	£ y fuwch	£ y fuwch
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	374.25	593.32
Gwerthiant teirw a buchod	82.63	73.07
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	256.24	274.36
Newid mewn gwerth	154.08	127.19
Pryniant gwartheg	-132.10	-162.53
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	735.10	905.41
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	107.88	66.71
Milfeddygol a meddyginiaethau	26.55	27.09
Costau da byw eraill	77.86	95.02
Contractio penodedig	3.56	2.29
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	168.63	151.77
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	384.48	342.88
ELW BRAS	350.62	562.53

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO UCHELDIR

	Pob buches Traean uchaf	
Nifer o fuchesi yn y sampl	47	16
Maint y fuches (buchod magu)	51	51
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.86	0.89
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	944	859
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	692	719

	£ y fuwch	£ y fuwch
ALLBWN Y FENTER		
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	452.88	490.32
Gwerthiant teirw a buchod	73.42	81.32
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	327.15	263.32
Newid mewn gwerth	84.11	139.29
Pryniant gwartheg	-196.93	-187.03
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	740.63	787.22

COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	133.56	89.43
Milfeddygol a meddyginiaethau	43.36	29.94
Costau da byw eraill	70.37	57.76
Contractio penodedig	8.29	3.99
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	184.25	139.61
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	439.83	320.73

ELW BRAS	300.80	466.49
-----------------	---------------	---------------

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO MYNYDD

	Pob buches Traean uchaf	
Nifer o fuchesi yn y sampl	154	51
Maint y fuches (buchod magu)	42	38
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.88	0.89
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	844	914
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	694	709

	£ y fuwch	£ y fuwch
ALLBWN Y FENTER		
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	553.87	557.20
Gwerthiant teirw a buchod	85.09	101.91
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	122.76	185.95
Newid mewn gwerth	98.33	141.92
Pryniant gwartheg	-182.39	-170.83
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	677.66	816.15

COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	157.36	130.89
Milfeddygol a meddyginiaethau	38.45	31.55
Costau da byw eraill	69.29	73.95
Contractio penodedig	4.28	3.64
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	153.80	130.34
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	423.18	370.37

ELW BRAS	254.48	445.78
-----------------	---------------	---------------

ELW BRAS: BUCHOD GODRO ARDALOEDD LLAI FFAFRIOL

	Pob buches Traean uchaf	
Nifer o fuchesi yn y sampl	62	21
Maint y fuches (buchod godro)	105	121
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	6660	7423
Pris llaeth (ceiniogau y litr)	22.10	22.65
ALLBWN Y FENTER	£ y fuwch	£ y fuwch
Llaeth	1472.00	1681.48
Lloi	93.25	106.20
Gwerthiant teirw a buchod	120.94	137.17
Newid mewn gwerth	15.84	16.76
Pryniant gwartheg	-229.09	-253.57
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	1472.94	1688.04
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	430.04	418.26
Milfeddygol a meddyginiaethau	53.06	56.64
Costau da byw eraill	125.44	126.95
Contractio penodedig	18.64	14.25
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	162.66	187.18
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	789.84	803.28
ELW BRAS	683.10	884.76

ELW BRAS: BUCHOD GODRO LLAWR GWLAD

	Pob buches Traean uchaf	
Nifer o fuchesi yn y sampl	51	17
Maint y fuches (buchod godro)	142	152
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	6667	7303
Pris llaeth (ceiniogau y litr)	23.22	24.55
ALLBWN Y FENTER	£ y fuwch	£ y fuwch
Llaeth	1549.14	1792.65
Lloi	85.39	105.55
Gwerthiant teirw a buchod	122.98	159.19
Newid mewn gwerth	31.82	11.00
Pryniant gwartheg	-215.67	-215.94
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	1573.66	1852.45
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	448.70	450.59
Milfeddygol a meddyginiaethau	57.35	57.04
Costau da byw eraill	123.50	113.05
Contractio penodedig	32.54	27.77
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	162.83	174.16
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	824.92	822.61
ELW BRAS	748.74	1029.84

COSTAU CYNHYRCHU CIG OEN

Ceiniogau y kg pwysau byw	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	106	35	35
Bwyd	29.84	27.29	35.42
Milfeddygol a meddyginiaethau	8.89	8.15	9.65
Costau da byw eraill	13.60	13.47	13.86
Porthiant	22.28	19.50	22.07
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	74.61	68.41	81.00
ADNEWYDDU DIADELL	12.48	7.94	16.60
Llafur y telir amdano	5.15	2.44	7.80
Pŵer a pheiriannau	33.23	25.58	41.52
Adeiladau	10.19	6.87	13.46
Costau fferm cyffredinol	14.65	10.89	18.41
Rhent	5.30	3.74	7.87
Cyllid	3.70	2.49	5.84
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	72.22	52.01	94.90
CYFANSWM COSTAU	159.31	128.36	192.50
ELW NET	1.39	38.88	-40.70
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.31	1.43	1.16
Maint y ddiadell	724	610	869
Cyfartaledd oen pwysau byw (kg)	38.45	39.95	35.70

COSTAU CYNHYRCHU LLAETH

Ceiniogau y litr	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	113	38	38
Bwyd	6.32	5.47	7.20
Milfeddygol a meddyginiaethau	0.81	0.80	0.84
Costau da byw eraill	2.32	1.99	2.62
Porthiant	2.34	2.07	2.69
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	11.79	10.33	13.35
ADNEWYDDU BUCHES	1.24	0.71	1.91
Llafur y telir amdano	0.77	0.38	1.31
Pŵer a pheiriannau	2.55	2.23	3.07
Adeiladau	0.93	0.83	1.23
Costau fferm cyffredinol	1.35	1.15	1.60
Rhent	0.36	0.20	0.37
Cyllid	0.58	0.20	0.99
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	6.54	4.99	8.57
CYFANSWM COSTAU	19.57	16.03	23.83
ELW NET	4.16	8.31	-0.65
Mantais dros ddwysfwyd	16.29	17.59	15.09
Pris llaeth	22.23	22.90	21.77

COSTAU CYNHYRCHU CIG EIDION : LLOI SUGNO

ceiniog y kg pwysau byw	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	52	17	17
Bwyd	18.95	12.16	24.48
Milfeddygol a meddyginiaethau	10.96	8.20	12.64
Costau da byw eraill	14.58	12.11	18.07
Porthiant	39.97	28.84	52.34
Cyfanswm costau newidiol	84.46	61.31	107.53
Adnewyddu buches	11.47	0.67	18.99
Llafur y telir amdano	8.22	2.55	11.83
Pŵer a pheiriannau	54.74	40.49	76.71
Adeiladau	14.19	9.90	21.29
Costau fferm cyffredinol	23.26	19.93	29.51
Rhent	6.79	7.08	8.21
Cyllid	4.67	2.57	7.37
Cyfanswm costau sefydlog	111.87	82.52	154.92
Cyfanswm costau	207.80	144.50	281.44
Elw net	-67.52	-1.91	-139.85

Mae cynhyrchu lloi sugno yn cyfeirio at gostau buchod sugno a'u lloi hyd at adeg diddyfnu.

COSTAU CYNHYRCHU CIG EIDION: PESGI

ceiniog y kg pwysau byw	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	23	8	8
Bwyd	37.26	35.16	39.43
Milfeddygol a meddyginiaethau	3.84	3.76	4.81
Costau da byw eraill	18.24	17.20	17.94
Porthiant	34.10	25.29	45.98
Cyfanswm costau newidiol	93.44	81.41	108.16
Llafur y telir amdano	9.20	7.72	11.08
Pŵer a pheiriannau	41.43	30.51	52.99
Adeiladau	10.44	8.55	11.26
Costau fferm cyffredinol	18.32	14.07	23.64
Rhent	1.51	1.98	1.55
Cyllid	1.48	0.90	2.88
Cyfanswm costau sefydlog	82.38	63.73	103.40
Cyfanswm costau	175.82	145.14	211.56
Elw net	-6.79	43.77	-40.45

Mentrau pesgi yw'r rhai hynny sy'n prynu gwartheg cryfion ag ifanc, a'r rhai sy'n pesgi lloi fagwyd ar y fferm ar ôl diddyfnu.

Cyswllt Ffermio – cymorth i deuluoedd sy'n ffermio

Cynllun integredig uchel-ei-broffil yw Cyswllt Ffermio sy'n rhoi cymorth un-i-un, arweiniad, cyngor a hyfforddiant i fusnesau ffermio a choedwigaeth yng Nghymru. Mae llawer o wasanaethau Cyswllt Ffermio, megis ein Rhaglenni Datblygu sy'n benodol i sectorau, yn cael eu hariannu'n llawn, tra bod rhai eraill yn cael cymhorthdal o 80%, gan gynnwys:

Cynllun y Fferm Gyfan - wedi'i deilwra ar gyfer eich anghenion chi, gall eich cynllun eich helpu i ddiogelu dyfodol eich busnes, cynllunio ar gyfer y dyfodol a rhedeg eich busnes yn fwy effeithlon sy'n arwain at elw mwy. Gyda chymorth un o gydgyssylltwyr rhanbarthol Cyswllt Ffermio, gallwch ddewis y gwasanaethau yr ydych am eu defnyddio i ddiwallu eich anghenion penodol. Gallai'r rhain gynnwys cymorth technegol ymarferol, gwasanaeth cynllunio ariannol a busnes a chyngor ar arallgyfeirio. Gall mentoriaid Cyswllt Ffermio eich helpu i feincodi perfformiad ffisegol ac ariannol yn erbyn ffermydd Arolwg Busnes Ffermydd Cymru sy'n perfformio orau neu'n weddol.

Y Gwasanaeth Cyngori Ffermwyr – mae'r gwasanaeth cyfrinachol hwn a ddarperir ar y fferm yn edrych ar bob agwedd ar Drawsgydymffurfio sy'n berthnasol i'ch fferm chi, gan gynnwys cyngor arbenigol ar feysydd megis pridd, storio tail, systemau dŵr brwnt a lles anifeiliaid.

Y Rhaglen Datblygu Sgiliau – gall eich cydgysylltydd sgiliau rhanbarthol drefnu asesiad o sgiliau a sicrhau bod cyrsiau hyfforddi ymarferol a rhai sy'n gysylltiedig â rheoliadau ar gael ledled Cymru.

Mae timau rhanbarthol Cyswllt Ffermio ar gael yn Swyddfeydd Rhanbarthol Llywodraeth Cynulliad Cymru yng Nghaernarfon, Llandrindod a Chaerfyrddin. I gofrestru ar gyfer gwasanaethau, dylai ffermwyr ffonio Canolfan Gwasanaethau Cyswllt Ffermio ar 08456 000 813.

<p>Ariennir Cyswllt Ffermio trwy Gynllun Datblygu Gwledig 2007-2013, sy'n cael ei ariannu gan Gronfa Amaethyddiaeth Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig a Llywodraeth Cynulliad Cymru.</p>
--